Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

CZYN KATOLICKI

OKÓLNIK DIECEZJALNEGO INSTYTUTU AKCJI KATOLICKIEJ W CZĘSTOCHOWIE

„Akcja Katolicka jest udziałem świeckich w apostolstwie hierarchicznem Kościoła Katolickiego dla obrony zasad religijnych i moralnych, oraz dla rozwoju zdrowej i pożytecznej akcji społecznej pod kierownictwem hierarchji kościelnej — niezależnie i ponad wszystkie partje polityczne — celem odnowienia życia katolickiego w rodzinie i społeczeństwie.“ PIUS XI.

CZĘSTOCHOWA, UL. NAJŚW. MARJI PANNY Nr. 64

Rok I. Październik 1934. Nr. 10.

SPIS RZECZY.

CZYN KATOLICKI

OKÓLNIK DIECEZJALNEGO INSTYTUTU AKCJI KATOLICKIEJ

Abonament roczny **3 zł.** z przesyłką	**CZĘSTOCHOWA** ul. Najśw. Marji Panny 64	P. K. O. Nr. 68.960 Telefon Nr. 17-10.
Rok I.	**Październik 1934**	**Nr. 10.**

NIECH BĘDZIE POCHWALONY JEZUS CHRYSTUS!

DIECEZJALNY INSTYTUT AKCJI KATOL.

W Chrystusie Odkupienie i Odrodzenie.

(Myśli do referatu).

I.

Bóg stworzył pierwszych ludzi, a w nich całą ludzkość, w stanie niewinności i doskonałości. Pierwsi ludzie, a w nich cała ludzkość, nie wytrwali w tym stanie — zgrzeszyli, upadli. Do pierwotnej godności zostali przywróceni i zrehabilitowani dopiero przez Jezusa Chrystusa. Te trzy fakty: niewinności pierwszych ludzi w raju, upadek ich przez grzech pierworodny i wydźwignięcie ich ze stanu upadku przez Odkupienie — są faktami w dziejach ludzkości niezaprzeczalnemi, są dogmatami wiary.

Przez grzech pierworodny cała ludzkość wyglądała, jak chory, zgangrenowany człowiek. Rozum został przyćmiony i ludzie, zamiast Boga prawdziwego — ubóstwiali namiętności i występki swoje w grubej i poniżającej formie bałwochwalstwa. Wola została osłabiona, stała się chętna i skłonna do najohydniejszych występków i zbrodni. Upodlenie rodziny, niewola i walka klas społecznych, egoizm, despotyzm, tyranja, barbarzyństwo i różne cierpienia moralne trapiły nieszczęśliwą ludzkość.

I nie mogło być inaczej. Ludzkość, ktora przez grzech pierworodny zerwała przyjaźń z Bogiem, była zostawioną samej sobie i własnym namiętnościom i dlatego przyszła do takiego stanu, do jakiego przyjść musiała, t. j. do zupełnego zezwierzęcenia i znikczemnienia. Szatani mieli na nią wpływ jawny przez opętanie.

Ten opłakany stan, w jakim ludzkość znalazła się po upadku w grzech, nietylko się nie poprawiał z biegiem czasu, z upływem lat i wieków, lecz coraz bardziej się pogarszał. Rodzaj ludzki ani nie umiał, ani nie mógł sam wyratować się z tej nędzy, w jaką popadł. Nie mogli mu też pomóc ani mędrcy i filozofowie, ani poeci i ucze-

ni, ani wodzowie i cezarowie, gdyż sami w te same grzechy i występki wpadali. Zresztą dobra nadnaturalne, jakie ludzkość przez grzech pierworodny utraciła, nie mogły być jej przywrócone naturalnemi siłami i środkami ludzkiemi. Słusznie też powiedział św. Augustyn, iż mógł się sam człowiek łatwo zaprzedać w niewolę szatana, ale nie mógł się sam z tej niewoli wykupić.

Doprowadzona do ostateczności upadła ludzkość, poczęła wołać z tęsknotą o ratunek do Boga. Już pogański poeta Horacy pisze w swej odzie: „Nadejdź wreszcie, Synu wzniosłej Dziewicy, pozostań długo wśród ludu Twojego i nie prędko wracaj do nieba. Upodobaj sobie w tem, że zwać Cię tu będą Ojcem i Królem." A Izajasz — prorok, woła w imieniu narodu swojego: „Spuście rosę niebiosa z wierzchu, a obłoki niech spuszczą z dżdżem Sprawiedliwego, niech się otworzy ziemia i zrodzi Zbawiciela, a sprawiedliwość niechaj wzejdzie społem". Iz. 45.8.

II.

I wysłuchał Bóg głosu znękanej ludzkości, która przez tysiące lat miała możność zgłębić swoją nędzę i niemoc i poznać złość grzechu pierworodnego. I zesłał jej Odkupiciela długo oczekiwanego i upragnionego, a przez patrjarchów i proroków zapowiedzianego — Jezusa Chrystusa.

W Piśmie św. o odkupieniu rodzaju ludzkiego przez Jezusa Chrystusa czytamy: 1) U Izajasza 5 3.5. „Lecz On zranion jest za nieprawości nasze, starty jest za złości nasze, karność pokoju naszego na Nim, a sinością Jego jesteśmy uzdrowieni." 2) W I liście św. Piotra Ap. I 18. „Wierząc, że nie skazitelnem złotem albo srebrem jesteście wykupieni od próżnego obcowania waszego ojcowskiego podania, ale drogą krwią, jako baranka niezmazanego i niepokalanego Chrystusa." 3) W I liście św. Pawła Ap. do Tymoteusza 2. 5. 6. „Bo jeden Bóg, jeden i pośrednik Boga i ludzi człowiek Chrystus Jezus, który samego siebie dał na odkupienie za wszystkich".

A więc Jezus Chrystus przez swoją mękę i śmierć na krzyżu stał się ekspijacją i odpokutowaniem za grzechy całego rodzaju ludzkiego. Męka i śmierć Jezusa Chrystusa nie tylko przebłagała gniew Boga i nie tylko pojednała ludzi z Bogiem, ale wysłużyła jeszcze całej ludzkości niezmierne bogactwa łask potrzebnych do odnowienia i uświęcenia się i do zbawienia. Od tego też czasu rozpoczęła się w dziejach ludzkości nowa era.

Czem jest Odkupienie Chrystusa dla świata, jaką moc i siłę odradzającą kryje w sobie ta niezgłębiona Tajemnica, widać to najlepiej ze słów i działania Apostołów, a szczególnie św. Pawła, tego wielkiego i niezmordowanego „Apostoła narodów".

Zaraz po swojem nawróceniu staje on przed światem pogańskim, by go odnowić, odrodzić i zbawić. I z czemże staje przed tym

zepsutym światem? Nie staje on z mądrością filozofów, ani z siłą zdobywców. Nie występuje on z czarującą sztuką wymowy, albo urokiem wiedzy ludzkiej. Sam to wyznaje: „Przyszedłem nie z wyniosłością mowy, albo mądrości... nie w przyłudzających ludzkiej mądrości słowach... nie w mądrości ludzkiej." I Kor. 2. 1—5.

Czemże więc odradzał św. Paweł świat pogański? Nauką i duchem Chrystusa Odkupiciela. Przejęty tajemnicą Odkupienia wołał: „Postanowiłem sobie nic innego nie umieć między wami, jeno Jezusa Chrystusa i to Ukrzyżowanego." I Kor. 2.2. „A ja, nie daj Boże, abym się chlubić miał, jedno w krzyżu Pana naszego Jezusa Chrystusa, przez którego mnie świat jest ukrzyżowany, a ja światu". Gal. 6.14. Apostolstwo swoje sprowadzał św. Paweł do mądrości Chrystusowej i całą naukę swoją zamykał w tajemnicy Chrystusowej. — Chrystusa ukrzyżowanego głosił bez znużenia w niebezpiecznych podróżach, w synagogach wobec żydów, w Atenach wobec filozofów greckich, gdzieindziej znów wobec prokuratorów rzymskich, w więzieniach nawet pisał listy do wiernych. A wszędzie o tajemnicy Odkupienia prawi.

Nie tylko przepowiadał Chrystusa ukrzyżowanego, ale się gorąco modlił, aby tę tajemnicę i wierni poznali i nią się przejęli. „Dlatego klękam na kolana moje ku Ojcu Pana naszego Jezusa Chrystusa, z którego wszelkie ojcostwo na niebie i na ziemi jest nazywane, aby wam dał wedle bogactw chwały swej, żebyście byli mocą utwierdzeni, przez Ducha Jego we wnętrznego człowieka, aby mieszkał Chrystus przez wiarę w sercach waszych, w miłości wkorzenieni i ugruntowani". Efez 3. 14—17.

Dlaczego św. Paweł tak ustawicznie nawracał do tajemnicy Chrystusowej? Dlaczego czynił z niej jedyny temat nauczania? Dlaczego tak często i gorąco prosił Boga, żeby wszyscy chrześcijanie nietylko znali tajemnice, ale żeby je osobiście przeżywali? *)

Dlatego, że w Chrystusie — według wyrażenia Pisma św., „są ukryte wszystkie skarby mądrości i umiejętności". Św. Paweł był całą duszą przekonany, a z nim wszyscy apostołowie, że ludzkość znajduje wszystko w Jezusie Chrystusie, co jej jest potrzebne do odrodzenia, uświęcenia i zbawienia. I nie mylił się. Potwierdza to historja chrześcijaństwa, które z żywiołową, rzec można, siłą rozszerzyło się po świecie, odradzając dusze ludzkie, społeczeństwa i narody łaskami i mocą Odkupienia.

III.

I za dni naszych namiestnik Chrystusa, papież Pius XI, widząc, jak ludzkość spoganiała, ogłosił wielki jubileusz Odkupienia Chrystusowego. Ogłaszając 1900 rocznicę tej Tajemnicy, ojciec św. chciał

*) O. K. Marmion. Chrystus w swoich tajemnicach. Kraków.

wskazać światu, że jedynym ratunkiem dla niego i źródłem odrodzenia jest Jezus Chrystus — Król. Bezbożnictwo, bluźnierstwo, walka z religją, Kościołem i moralnością sprowadziło ludzkość dzisiejszą nad przepaść. Najwyższy Pasterz Kościoła widzi to straszne niebezpieczeństwo i w swych encyklikach i przemówieniach woła na alarm, by się ludzkość ocknęła i ujrzała, co jej grozi:

„Zaiste, mówi papież, każdy dążyć musi wreszcie do zrozumienia, iż rozpętanie namiętności, tak znaczne rozluźnienie obyczajów, a wreszcie ledwie maskowana bezbożność wśród społeczeństw, — są niechybną przyczyną niezmiernych klęsk, tak ciężko obecnie rodzaj ludzki przygniatających. Dlatego nie może być na to zło innego lekarstwa, jak pojednanie nanowo ludzi z Bogiem — w powolności umysłów i w pokorze ich serc, — naprawa błędów ich i szalonych zbrodni przez zbawienną pokutę i pokorne ubłaganie zapomocą wytrwałej modlitwy i dzieł żarliwego miłosierdzia, — przez zmiłowanie Boże, które zbawia i ochrania narody, które wyzwala państwa i wiedzie je do coraz większego i prawdziwszego rozkwitu. Niechże się za błogosławieństwem Bożem stanie, aby ten jubileusz Odkupienia wywołał te szczęśliwe następstwa, że ludzkość powróci do swego Pana i Boga, który ją za cenę swej Krwi Przenajświętszej uwolnił od smutnej niewoli grzechu, aby, nawróciwszy się ku Niemu, zażywać mogła owego pokoju i szczęśliwości, które Bóg obiecał tym, co Go miłują." (Z listu Piusa XI pap. do episk. niemieck. 29 VI. 33 r.)

W tym roku jubileuszowym bezwątpienia wielka liczba wiernych dostąpi odpustu, nawiedzi kościoły, dopełni przepisanych warunków, pójdzie do spowiedzi i do Komunji św. Ale niedosyć dostąpić jubileuszu. Trzeba stanowczo zerwać z grzechem i wrócić do czystego i pełnego życia chrześcijańskiego. Trzeba się stać apostołem Chrystusowym, na wzór św. Pawła. Trzeba wyrywać dusze ludzkie z objęć szatana, z rąk bezbożnictwa przez Akcję Katolicką. Jubileusz Odkupienia ma się stać wielką błagalną modlitwą ludzi do Boga, ma być powszechną pokutą, ekspijacją, zadośćuczynieniem i przebłaganiem Boga za występki i jawne bezbożnictwo, ma się stać wielkim zbiorowym czynem chrześcijańskim, ma się stać rachunkiem sumienia dla każdego i dla wszystkich. Wtedy nastąpi prawdziwe odrodzenie i przemiana spoganiałego świata.

Wieje dziś po przez cały świat jakieś potężne tchnienie Ducha św., wyrażające się w ogólnej tęsknocie za Bogiem. Słychać nawoływanie Ojca chrześcijaństwa do powrotu do Boga, które się rozlega daleko i szeroko. Stańmy sercem i myślą na Kalwarji, gdzie przed 1900 laty rozegrał się krwawy dramat Odkupienia Bożego. Skorzystajmy ze źródeł i skarbów, jakie Kościół św. otwiera przed nami w tym roku jubileuszowym.

Wspólną Akcją Katolicką odrodzimy świat.

Ks. A. Zimniak.

Na święto Akcji Katolickiej.

Jeżeli każda uroczystość związana z osobą Zbawiciela potrafi budzić w szerokich rzeszach katolików potężne uczucia, krzesać iskry nowego zapału, wydobywać na jaw drzemiące w duszach siły — to chyba w najwyższym stopniu skutki te sprawić powinna doroczna uroczystość Chrystusa Króla. Bo kiedy wszystkie inne święta ku czci Boga - Człowieka działają na katolików jako zew głosów anielskich, wzywających człowieka do złożenia kornego hołdu Zbawcy świata — to święto Chrystusa Króla jest doniosłym apelem do całej licznej armji żołnierzy Chrystusowych, domagającym się od nich zorganizowanego, prawdziwie żołnierskiego czynu.

Uroczystość Chrystusa Króla — to w istocie wszechświatowa rewja wobec Boskiego Wodza ludzkości. To doroczny przegląd wartości ludzkich, zdobytych w codziennej służbie dla Boga, siły i tężyzny ducha, żyjącego w promieniach Boskiej Prawdy i Mocy. To sprawdzian postępu ducha — postępu, który się nie kończy, którego kres ostatni jest tylko w Bogu.

Ma obok tego uroczystość Chrystusa Króla i inne jeszcze znaczenie. Jest ona najlepszą okazją do odnowienia żołnierskiego ślubowania, którego treścią głęboką jest miłość bez granic, wierność i praca nad odnawianiem oblicza ziemi.

Kiedy z wież kościelnych popłyną w tym dniu triumfalną falą zmieszane dźwięki licznych dzwonów, kiedy przed ołtarzami świątyń pochylą się krocie barwnych sztandarów, kiedy miljonowe rzesze całego świata klękną w pokorze wielbiąc Majestat Boży, wtedy również Chrystus Król oczekiwać będzie od swych poddanych najodpowiedniejszego dla siebie hołdu, najlepszej ofiary.

Nie tyle dalszych, zewnętrznych oznak czci, nie serc słabych i małych, co tak łatwo ulegają podszeptowi świata, ale woli silnej, która z chęci czyn tworzy. Aby mógł się w blaskach Prawdy odrodzić człowiek!

Aby szczęście i byt rodzin znów wsparły się na jedynie trwałym fundamencie Sakramentu! Aby społeczeństwa odrzuciły doczesnych bożków, a poddały się królowi wieków. Aby w szkole wykuwały się kryształowe charaktery w poszanowaniu odwiecznego prawa Bożego. Aby w urzędach, w armji, przy warsztatach pracy Chrystus zajął właściwe sobie miejsce. Aż stanie się, że jak drzewo żywicą, tak dusze nasycą się Łaską i na fundamencie Łaski szczęśliwa przyszłość pocznie się budować.

Nie na słowa, lecz na objawy twórczej woli czeka dziś Chrystus. Swięto Chrystusa Króla, Święto Akcji Katolickiej niech tedy będzie wybitnym wyrazem tej woli. Niech będzie naszem szczerem

ślubowaniem, które w pracy szarego dnia skrzętnie wypełniać będziedziemy.

Przez Chrystusa odkupieni — z Chrystusem pójdziemy ku powszechnemu odrodzeniu!

Tak nam dopomóż Chryste nasz Królu!

Zebranie Zarządu Parafjalnej Akcji Katolickiej w miesiącu **października**.

1. **Obchód święta Chrystusa Króla.** Ustalić szczegółowy program obchodu święta Chrystusa Króla. Przydzielić pewne punkty programu do wykonania poszczególnym organizacjom katolickim. Zająć się gorliwie propagandą święta w parafji przy pomocy ogłoszeń z ambony, afiszów, ulotek, listów z zaproszeniami do organizacyj katolickich i na gruncie katolickim stojących i t. p. Poczynić starania o prelegenta z referatem na akademję.

Uwaga! Program obchodu święta Chrystusa Króla uwzględniać powinien:

a) *Spowiedź dla członków organizacyj katolickich*, w tygodniu poprzedzającym święto.

b) *W dniu święta uroczyste nabożeństwo* z Komunją św. i kazaniem na temat tegorocznego hasła.

c) *Manifestacyjny pochód katolików* do krzyża przydrożnego, figury, kaplicy lub innego kościoła, gdzie mogłoby się odbyć nabożeństwo z przemówieniem, albo też do sali, gdzie ma być urządzona akademja.

d) *Akademję z referatem* na temat hasła uroczystości i uchwaleniem rezolucji. Program tej akademji powinien zawierać koniecznie:

1) Zagajenie — przez prezesa P. A. K. lub przewodniczącego Komitetu uroczystości.

2) Referat p. t. „W Chrystusie Odkupienie — w Chrystusie Odrodzenie".

3) Uchwalenie rezolucji.

4) Wspólny śpiew: „My chcemy Boga" lub „Wierzę w Boga".

Oprócz powyższych pożądane są i inne punkty w programie, jak: muzyka, śpiewy chóralne, deklamacje i t. p. O wyborze ich decydują organizatorzy uroczystości. Co do referatu, to starać się należy, aby wygłosił go ktoś ustnie. W wypadku zupełnej niemożliwości wynalezienia odpowiedniego prelegenta można powierzyć dobrze czytającej jednostce do odczytania referat zamieszczony w niniejszym numerze „Czynu Katolickiego". W razie niewykorzystania tego referatu podczas akademji — odczytać go na zebraniach oddziałów.

2. **O wspólne obchody jubileuszowe.** Zarządy P.A.K. zająć się powinny energicznie w miesiącu październiku organizowaniem sta-

nowych procesyj jubileuszowych do wyznaczonych kościołów, w celu zyskiwania odpustów jubileuszowych. Przypominamy, że hasło tegorocznego święta Chrystusa Króla łączy się ściśle z trwającym obecnie Jubileuszem Odkupienia. Stąd też urządzane wspólnie procesje będą stanowiły doskonałą propagandę hasła święta, jak i najwłaściwsze przygotowanie do jego obchodu.

Zarządy P. A. K. postarają się, aby w każdej parafji odbyły się te procesje dla wszystkich stanów, przyczem w parafjach większych dla każdego stanu (mężczyzn, kobiet, młodzieńców i panien) oddzielnie, w parafjach zaś mniejszych razem dla mężczyzn i młodzieńców oraz dla kobiet i panien.

Odnośne przepisy, co do odprawiania Jubileuszu, zawarte są: w Nr. 20 „Niedzieli" z dnia 20 maja b. r., w Nr. 4 „Wiadomości Diecezjalnych" z dnia 28 kwietnia b. r. oraz w omówionej we wrześniowym numerze „Czynu K." Książeczce Jubileuszowej. (Patrz. Nr. 9, str. 15).

3. **Propaganda dobrej prasy.** Zarządy P. A. K. omówią również na zebraniu w październiku sprawę propagandy dobrej prasy. Zwykle w sezonie jesienno zimowym wzrasta czytelnictwo. Wykorzystując tę okoliczność należy zwłaszcza przeprowadzić propagandę za „Kalendarzem Jasnogórskim", „Niedzielą" i innemi wydawnictwami katolickiemi. Poświęcić też więcej uwagi bibljotekom parafjalnym. Tam, gdzie one dotąd nie istnieją, pomyśleć o ich utworzeniu, aby przez ich brak katolicy nie byli zmuszeni korzystać z bezwartościowej literatury, pochodzącej zazwyczaj z podejrzanych źródeł.

4. **Tydzień miłosierdzia.** Osobny komunikat zawarty na stronie 14 niniejszego okólnika zawiera wskazówki, odnoszące się do organizacji tradycyjnego „Tygodnia miłosierdzia". Organizacja ta należy z zasady do stowarzyszeń charytatywnych t. j. „Caritasu" i „Stow. Pań Miłosierdzia". Tam jednak, gdzie instytucje te nie istnieją — funkcje ich przejmą P. A. K-ie, bądź też specjalnie powołane do tego komitety.

Sprawę tę podajemy pod rozwagę Zarządów P.A.K., które postąpią stosownie do okoliczności.

WSPÓŁPRACA ODDZIAŁÓW. Miesiąc październik i listopad dają szczególnie wiele okazyj do częstej i pożytecznej współpracy wszystkich oddziałów w parafji. *Jedną z takich okazji stanowi nabożeństwo różańcowe,* odbywające się we wszystkich kościołach. Dobrze będzie, gdy kierownictwa oddziałów pouczą swych członków o wartości tego nabożeństwa i zachęcą do pilnego uczęszczania na nie. Można również urządzić wspólny odczyt o różańcu. Kobiety katolickie wraz z młodzieżą żeńską powinny, jak to bywa w wielu miejscowościach, otoczyć opieką ołtarze i kaplice Matki Bożej, zwłaszcza te, przy któ-

rych lud odmawia zwykle różaniec. *Doskonałą okazją do współpracy jest również święto Chrystusa Króla.* Ze względu na jego charakter, jako święta Akcji Katolickiej, raz jeszcze przypominamy, aby w organizowaniu uroczystości brały udział wszystkie oddziały, a nie tylko część Akcji Katolickiej.

W listopadzie przypada święto młodzieży z pod znaku K. S. M. w tym wypadku starsze społeczeństwo winno wykazać duże zainteresowanie dla działalności organizacji młodzieżowych i czynnie poprzeć je w czasie święta, biorąc udział w ich nabożeństwie, akademji i t. p. imprezach. Sposoby współpracy w tym względzie ustalić najlepiej na zebraniu P. A. K.

Propaganda piśmiennictwa katolickiego również daje pole do współdziałania. Byłoby rzeczą wielce pożądaną, gdyby w parafji powstać mogło koło propagandy piśmiennictwa katolickiego, złożone z przedstawicieli wszystkich organizacyj. Łatwiej wtedy będzie rozciągnąć wpływy takiego koła na szerokie masy parafjan, tak starszych jak i młodszych. Niech o tem pomyśli Zarząd P. A. K.

Z innych okazyj wymienić można uroczystość Wszystkich Świętych i Dzień Zaduszny (pamięć o zmarłych, o grobach), Tydzień Miłosierdzia, wreszcie rekolekcje zamknięte, dla których należałoby zrobić szerszą propagandę, choćby w formie wygłoszenia odczytu dla wszystkich członków A. K. w parafji. Zresztą — własna inicjatywa Zarządów wskaże niewątpliwie wiele innych możliwości wspólnej pracy.

SPRAWOZDANIA. Prosimy Zarządy P. A. K., aby z przebiegu uroczystości Chrystusa Króla nadesłały pod adresem Diec. Instytutu w Częstochowie obszerne sprawozdania, i to najpóźniej do 15 listopada. W sprawozdaniach tych podać należy zwłaszcza liczbę biorących udział w uroczystościach, nazwisko prelegenta, który wygłaszał referat i ważniejsze momenty z programu. Ciekawsze sprawozdania zamieścimy w tygodniku diec. „Niedziela".

Zapamiętaj następujące skróty, które częściej powtarzają się w Czynie Katolickim:

A. K. — znaczy: Akcja Katolicka.
N. I. A. K. — Naczelny Instytut Akcji Katolickiej.
D. I. A. K. — Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej.
P. A. K. — Parafjalna Akcja Katolicka.
K. S. Mężów — Katolickie Stowarzyszenie Mężów.
K. S. K. — Katolickie Stowarzyszenie Kobiet.
K. S. M. M. — Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej.
K. S. M. Ż. — Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskie.

Święto Akcji Katolickiej a przepisy prawne. W czasie przygotowanie Święta Akcji Katolickiej zwracamy uwagę Zarządom Parafjalnej Akcji Katolickiej na obowiązujące przepisy ustawy o zgromadzeniach (ust. z d. 11.3.32 r. Dz. Ustaw. Rzp. P. Nr. 48 z 7.6.32 r., poz. 450). Na mocy przepisów tej ustawy należy:

a) o akademji, mającej się odbyć w lokalu, zawiadomić władzę administracyjną (Starostwo Powiatowe — Grodzkie — najbliższy posterunek policji). Zawiadomienie to musi być zgłoszone najpóźniej na dwa dni przed zgromadzeniem. Należy w niem podać imię, nazwisko i adres zwołującego, miejsce i czas, cel i program.

b) na akademję pod gołem niebem, na wiece publiczne na otwartem polu, oraz pochody — trzeba uprzednio uzyskać zezwolenie. Zezwolenia udziela władza administracyjna na podstawie podania, złożonego najpóźniej na 3 dni naprzód.

c) na rozdawanie ulotek propagandowych i rozlepianie afiszy trzeba uzyskać zezwolenie miejscowej władzy policyjnej.

Równocześnie zwracamy uwagę, że zgodnie z art. 27 ustawy o zgromadzeniach, nie podlegają przepisom powyższej ustawy, a więc nie wymagają zezwolenia na odbycie: „religijne zebrania i pochody, urządzane przez związki diecezjalne, uznane prawnie w państwie, o ile zebrania te odbywają się w sposób tradycyjnie ustalony lub przewidziany w akcie, uznającym dane wyznanie". Nie potrzeba więc zezwolenia władzy na urządzenie pochodów do figur świętych i kapliczek, procesyj kościelnych i t. d.

Niezastosowanie się do powyższych przepisów grozi obok możności natychmiastowego rozwiązania zebrania czy pochodu przez władzę również dość wysokiemi karami administracyjnemi.

KRONIKA.

Dyr. D. I. A. K. ks. J. Sobczyński dokonał we wrześniu wizytacyj Akcji Katolickiej w następujących miejscowościach: 1 — w Maluszynie, 2 — w Żytnie, 3 — w Gidlach, 4 — w Pławnie, 6 — w Zawadzie, 7 — w Garnku.

W dniu 13 września odbyło się w lokalu D. I. A. K. zebranie pracowników A. K. pod przewodnictwem J. E. Ks. Biskupa Kubiny. Na zebraniu tem ustalono główne wytyczne pracy oraz sposoby współdziałania wszystkich kolumn organizacyjnych A. K.

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE MĘŻÓW

Oddziały nie zarejestrowane. W poprzednim numerze „Czynu K." zamieściliśmy wykaz oddziałów zgłoszonych do władz administracyjnych przez Katol. Stow. Mężów, jako ich Centralę. W wykazie tym brak jest kilkunastu dawniejszych czynnych stowarzyszeń, które wskutek nienadesłania do Zarządu K. S. Mężów potrzebnych wiadomości znalazły się obecnie poza nawiasem prawa.

Oddziałom tym przypominamy, że o ile chcą nadal uprawiać swą działalność muszą wpierw dokonać obowiązku rejestracji u władz za pośrednictwem swej centrali. Do zarejestrowania oddziału potrzebne są następujące dane: miejscowość, w której istnieje oddział, imiona i nazwiska członków kierownictwa, miejsce ich zamieszkania, oraz wskazanie lokalu zebrań.

W praktyce postąpić należy w ten sposób, że najpierw zwołać trzeba zebranie organizacyjne członków, wybrać na niem kierownictwo oddziału, zadeklarować zależność od stowarzyszenia, a następnie protokół z tego zebrania (powinien on być napisany krótko i treściwie) odesłać do K. S. Mężów, wraz z wyżej wskazanemi wiadomościami. Zarząd K. S. Mężów ze swej strony dokona zatwierdzenia oddziału, a następnie zgłosi go do władz.

Zastępy w oddziałach. W każdej parafji zasadniczo istnieć powinien tylko jeden oddział danego Stowarzyszenia. Gdyby jednak, ze względu na warunki, wypadało stworzyć w kilku miejscowościach tej samej parafji oddzielne komórki organizacyjne — uważać je wówczas trzeba za zastępy prawnie otworzonego oddziału. Pracą zastępu kieruje wybrany przez Kierownictwo oddziału. Pracą zastępu kieruje wybrany przez Kierownictwo Oddziału t. zw. Zastępowy, będący organem wykonawczym Kierownictwa. (Zobacz Statut K. S. M. art. 32, punkt 1.) Zastępy nie wymagają oddzielnej rejestracji.

Zebranie Oddziału Katol. Stow. Mężów w październiku.

1) Zagajenie i modlitwa,
2) odczytanie i przyjęcie poprzedniego protokółu,
3) odczytać artykuł — z „Czynu K." p.t. „Na święto Chrystusa Króla",
4) jako referat odczytać i przedyskutować artykuł z Nr. 38 „Niedzieli" z dnia 23 września b. r. p. t. „Wyzyskaj jesień", albo artykuł z „Kalendarza Jasnogórskiego" na rok 1935, str. 65, p. t. „Wyjście z kryzysu",
5) prezes Oddziału złoży sprawozdanie z obrad Zarządu P.A.K.; ustalić należy przytem: udział Oddziału w obchodzie święta Chrystusa Króla, w Tygodniu Miłosierdzia, w akcji propagandy prasy, w procesjach jubileuszowych, w rekolekcjach zamkniętych,
6) wolne wnioski,
7) zakończenie — modlitwa.

UWAGA! Kierownictwa Oddziałów przed zebraniem miesięcznem plenarnem ułożą dokładny program zebrania, przygotują materjał odczytowy i swoje komunikaty. Gdzie niema Zarządów P.A.K. tam kierownictwa obowiązane są przeczytać dobrze cały „Czyn Katolicki" i dostosować się do zawartych w nim wskazówek. Komunikaty zawarte w dziale K. S. Kobiet odnoszą się również do K. S. Mężów. (patrz str. 11).

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE KOBIET

KOMUNIKATY

Oddziały niezarejestrowane. Oddziałom, które jeszcze nie dopełniły formalności rejestracyjnych wskazujemy do odczytania i wykonania komunikat zamieszczony w dziele K. S. Mężów. (patrz. str. 9).

Pieczątki. Przypominamy, że z chwilą przyjęcia nowych statutów dawne pieczątki straciły swą wartość i od tej pory nie wolno ich używać w korespondencji. Nowe pieczątki zamawiać należy w K. S. Kobiet w Częstochowie.

Składki miesięczne. W sprawie składek miesięcznych do Centrali donosimy, że dalszych ulg czynić nie możemy, gdyż ustalone na Zjeździe Delegowanych normy są już i tak bardzo niskie. Należy się starać, aby składki wpłacane były regularnie wówczas nie będą powstawały większe zaległości, które trudno uiścić.

Utrzymywanie księgowości. Otrzymujemy zapytania, czy koniecznie trzeba co miesiąc zamykać pozycję wpływów i wydatków w księdze kasowej. Odpowiadamy, że nie jest to rzeczą niezbędną. Zamknięcie takie dla otrzymania salda można czynić i raz na rok, jeśli tak będzie wygodniej.

Liczba zebrań w roku. Przypominamy, że obowiązkiem oddziałów jest starać się usilnie o to, aby w każdym miesiącu mogło się odbyć przynajmniej jedno zebranie kierownictwa i również jedno zebranie plenarne. Tak jedne jak i drugie zebrania winny być protokołowane.

Zebranie plenarne Oddziału K. S. K. w październiku.

1) Zagajenie i modlitwa;
2) odczytanie protokółu z poprzedniego zebrania;
3) Odczytanie artykułu z „Czynu K." p. t. „Na święto Chrystusa Króla";
4) referat p.t. „Miłość bliźniego i obowiązek pomocy, jako przykazanie dla każdego katolika", Potem dyskusja;
5) prezeska Oddziału zda sprawę z obrad Zarządu P. A. K.; należy tu ustalić: udział w Akcji Tygodnia Miłosierdzia, rozszerzanie prasy katolickiej, udział członkiń w rekolekcjach zamkniętych i inne.
6) wolne wnioski;
7) zakończenie — modlitwa.

UWAGA! Przed zebraniem plenarnem zbierze się kierownictwo Oddziału i ułoży szczegółowy program zebrania. Referat krótki opra-

cować własnemi siłami. Odczytać komunikaty z „Czynu Kat." Przejrzeć własną księgowość. Opłacić składki do Centrali i prenumeratę za „Czyn K." Obmyśleć sposoby propagandy za należeniem do organizacyj katolickich. Obmyśleć urozmaicenie zebrania i t. d.

REFERAT REKOLEKCYJ ZAMKNIĘTYCH

Popierajmy Fundusz Rekolekcyjny. W roku ubiegłym zwróciliśmy się na łamach „Niedzieli" z apelem do katolickiego społeczeństwa naszej diecezji o zapoczątkowanie specjalnego Funduszu Rekolekcyjnego, któryby mógł być pomocą w żywszej propagandzie rekolekcyj zamkniętych na naszym terenie.

Na apel nasz odpowiedziało istotnie kilka jednostek, wpłacając pewne ofiary, lecz szerszego oddźwięku wezwanie nie wywołało. Tyle dziś urządza się zbiórek i składek, tak wiele różnorodnych potrzeb czeka na ofiarność społeczeństwa, że doprawdy nieraz niewiadomo gdzie najpierw posłać te kilka, przeznaczonych na cele społeczne, groszy.

Mimo jednak tej świadomości o stanie rzeczy nie rezygnujemy z dalszego istnienia Funduszu, lecz wyraźnie zamierzamy go rozszerzyć i ożywić. Zachęca nas do tego przedewszystkiem wyrobione przekonanie, że Fundusz Rekolekcyjny potrafi istotnie oddać duże usługi sprawie rekolekcyjnej.

A powtóre wierzymy mocno, że znajdą się ofiarne jednostki, które w pełnem zrozumieniu rzeczy Fundusz ten popierać będą. Nie chodzi tu o wielkie ofiary w znaczeniu ilościowem. Przy ocenie złożonego grosza pragniemy stosować miarę, przy której intencja największą odgrywać będzie rolę. Z małych rzeczy powstają wielkie dzieła, z drobnych też groszy pragniemy budować to wielkie dzieło, którem będzie silny ruch rekolekcyjny w diecezji.

Ogłaszając pierwszą w tym sezonie ofiarę 10 zł. na Fundusz, mamy nadzieję że za nią pójdą inne. Niech będą małe, minimalne, ale niech ich nie braknie.

Zamierzamy również zacząć t. zw. łańcuch ofiar, polegający na tem, że wpłacający pewną ofiarę będzie mógł zaprosić inną osobę do podtrzymania łańcucha. W najbliższym czasie wystąpimy z pierwszem ogniwem łańcucha na łamach „Niedzieli" z przekonaniem, że pocznie się on wiązać bez końca.

Katolickie Stowarzyszenia! od was to zależy w wielkiej mierze!

Kiedy odprawić rekolekcje zamknięte? W Domu Rekolekcyjnym Częstochowie odbędą się następujące serje rekolekcyjne:

Dla Mężów i Młodzieży męskiej od 22 — 26 października.

Dla Matek i Młodzieży żeńskiej od 5 — 9 listopada.

Dla Niewiast od 19 — 23 listopada.
Dla Panien od 5 — 9 grudnia.
Dla Pań z inteligencji od 10 — 14 grudnia.
Dla Nauczycielek od 8 — 12 stycznia 1935 r..

UWAGA! Początek rekolekcyj pierwszego dnia wieczorem, zakończenie ostatniego dnia rano. Koszta utrzymania ok. 10 zł. za całość. Dla niezamożnych pewne ulgi. Zgłoszenia nadsyłać wcześniej do Domu Rekolekcyjnego.

KRONIKA.

W dniach od 12 — 16 września odbyła się serja rekolekcyjna dla matek, pod kierunkiem ks. A. Wenikajtisa.

Na Fundusz Rekolekcyjny wpłacono bezimiennie 10 zł. Bóg zdpłać!

C A R I T A S

KOMUNIKATY

1. **Pisma charytatywne.** Podajemy do wiadomości, iż abonament roczny „Ruchu charytatywnego" — miesięcznika organizacyj charytatywnych, wydawanego w Poznaniu, wynosi 12 zł.

„W służbie miłości bliźniego", miesięczny organ Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego, kosztuje rocznie 2 zł.

W przyszłym miesiącu podamy bliższe dane tak co do obu pism, jako też i pomocy organizacyjnych dla stowarzyszeń charytatywnych, które będzie można nabywać w składnicy Diec. Instytutu A. K. w Częstochowie.

2. **Książkowość.** Zapytują Stowarzyszenia, czy mogą używać książkowości, zaprowadzonej przez Akcję Katolicką w swoich organizacjach. Odpowiadamy, że przeszkód żadnych co do tego nie widzimy, książki takie są do nabycia w składnicy D. I. A. K.

3. **Informacje.** Wszelkich informacji w sprawach charytatywnych udzielać będzie p. J. Bartzówna, z centrali A. K. w Częstochowie.

Odezwa w sprawie „Tygodnia Miłosierdzia". Dorocznym zwyczajem w dniu 28 października rozpoczniemy „Tydzień Miłosierdzia", który trwać będzie do dnia 4 listopada włącznie.

W myśl życzenia Najdostojniejszego Arcypasterza „Tydzień Miłosierdzia" ma się odbyć po uroczystości Chrystusa Króla i ma być wyrazem czynu katolickiego, do którego ta uroczystość tak wybitnie wzywa.

Pomni na słowa „a ktoby nie kochał bliźniego nie kocha Boga„ — zaakcentujmy szczególnie silnie wielką ku Niemu miłość — przez miłość w stosunku do bliźnich, której najlepszym dowodem jest oka-

zywane miłosierdzie, chęć pomocy tym, którzy sami swoim zapotrzebowaniom podołać nie mogą.

W czasach obecnych, w których z powodów zupełnie przez siebie niezawinionych cierpi niedostatek, a niekiedy żyje w skrajnej nędzy wiele tysięcy osób, pomoc ze strony tych, którzy mają jeszcze cokolwiek do dania, czy to w formie jałmużny pieniężnej, czy odzieżowej, czy w artykułach żywnościowych — musi być tem większa im większa jest potrzeba.

Społeczeństwo katolickie, polskie w naszej diecezji dało już wiele razy dowód dużego wyrobienia społecznego i odczucia przykrych przeżyć tych rzesz potrzebujących, dla których akcja miłosierdzia chrześcijańskiego pracuje cały rok, cicho, bez rozgłosu, wyciągając rękę i apelując do szerszych mas jedynie w „Tygodniu Miłosierdzia" — pragnąc szczególnie na czas zimy zaopatrzyć biednych i zmniejszyć cierpienia wynikające z ciągłego niedostatku.

Mając w pamięci ofiarność społeczeństwa w innych latach, apelujemy i w tym roku, pewni, ze nasz głos usłyszą wszyscy i wszyscy według możności pospieszą z pomocą. Pamiętajmy — że każdy grosz, każdy najmniejszy datek, w jakiejkolwiek formie złożony w połączeniu z innemi datkami złagodzi w pewnym stopniu nędzę i otrze łzy potrzebującym. Wierzymy iż wszyscy katolicy złączą się w Komitetach Parafjalnych i przez swą pracę przyczynią się do jak najlepszego zorganizowania „Tygodnia Miłosierdzia" który ma przeprowadzić to wielkie dzieło pomocy.

Nie zapominajmy przytem, że dzieło miłosierdzia chrześcijańskiego, od wszystkich innych pomocy bliźnim różni się dobrze pojętą pomocą moralną, którą każdy doznający naszej opieki, nawet człowiek nieprzychylny dla Kościoła naszego — błogosławi.

Odwiedzajmy więc w tych dniach szczególnie wszystkich chorych, słabych i cierpiących nietylko fizycznie, ale i chorych na duszy.

Nieśmy im pomoc wszechstronną, słowo pociechy, zachęty do dalszej wytężonej pracy o zdobycie warunków życiowych. A każdy nasz wysiłek podjęty w pracy dla bliźnich będzie nam policzony przez Boga, bo każdy odpowiadał będzie woli Bożej, jaką jest czynna miłość bliźniego.

Organizacja Tygodnia Miłosierdzia. Wszystkie organizacje katolickie, a przedewszystkiem Stowarzyszenia Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo, tak jak zazwyczaj, zechcą w myśl głównych wytycznych niżej podanych zorganizować pracę Tygodnia Miłosierdzia uzależniając sposoby przeprowadzenia go od warunków miejscowych.

Celem sprawnego funkcjonowania pracy stworzyć Parafjalny Komitet „Tygodnia Miłosierdzia" z kilku sekcjami, które zajmą się poszczególnemi czynnościami wchodzącemi w program pracy Tygodnia.

1. *Komitet w pierwszym rzędzie zajmie się szeroką propagandą Tygodnia na terenie parafji.*

Uskuteczni to, szerząc w odpowiedni sposób zrozumienie konieczności pomocy bliźnim, umieszczając w prasie miejscowej komunikaty, ogłaszając program Tygodnia, zbiórki i t. p.

2. Urządzi zbiórkę pieniężną, odzieży, żywności, książek, gazet i t.p.

3. Zorganizuje odwiedzanie ubogich, chorych, opiekę moralną nad wszystkimi którzy z jakichbądź względów potrzebują jej.

4. Urządzi — jeśli warunki na to pozwolą, dzień chorych, zamawiając dla nich specjalne nabożeństwo, na którem będą wszyscy chorzy z danej parafji.

5. Zakończy ten dzień towarzyskiem posiedzeniem — śniadaniem, czy podwieczorkiem ze specjalnemi urozmaiceniami.

6. Postara się, żeby w czasie „Tygodnia Mił." przystępowali wszyscy pracujący w akcji charytatywnej do Komunji św., także ci którzy z opieki tej akcji korzystają, a już koniecznie do Komunji św. przystąpili chorzy w tych parafjach, które urządzą dzień chorych.

7. Urządzi odczyty, przedstawienia i t. p. imprezy, z których dochód przeznaczony zostanie na biednych w parafji.

8. Zajmie się rozdaniem, czy chwilowem przechowaniem zebranej odzieży, lub produktów żywnościowych.

UWAGA! Przy organizowaniu „Tygodnia Miłosierdzia" należy wykorzystać doświadczenie nabyte w latach ubiegłych, starając się przytem jaknajbardziej rozszerzyć ramy „Tygodnia" przez uwzględnianie różnych dziedzin pomocy.

Tam, gdzie trudno będzie zorganizować pomoc materjalną, należy się usilnie starać o przeprowadzenie pomocy moralnej. (Nabożeństwa, odwiedziny chorych, ułatwianie chrztu św. niemowlętom w niezamożnych rodzinach, wpływanie na t. zw. „dzikie małżeństwa" w kierunku ich legalizowania, starania o książki i pisma dla chorych w domach i szpitalach i t. p.) Pole do okazywania takiej pomocy znajdzie się niewątpliwie w każdej parafji.

Dalsze komunikaty z zakresu „Tygodnia Miłosierdzia" podawane będą w tygodniku diecezjalnym „Niedziela".

Ważne dla organizatorów „Tygodnia Miłosierdzia". W dniu 18 września zwróciła się Kurja Biskupia Częstochowska z pismem do Starostw z prośbą o udzielenie zezwolenia na zbiórki w czasie „Tygodnia Miłosierdzia".

Z chwilą otrzymania zezwoleń prześlemy je niezwłocznie Komitetom Parafjalnym, zamieszczając jednocześnie wiadomość o tem w „Niedzieli".

Nowe wydawnictwa.

Stanisław Adamski — Biskup Katowicki: *Nasz stosunek do Państwa*. Nakładem K. S. Mężów diec. katowickiej, Katowice 1934, cena 50 gr. Wyd. na zwykłym papierze — 40 gr.

Stosunek katolików i Akcji Katolickiej do Państwa stał się w ostatnich czasach przedmiotem licznych dyskusyj. Stąd też wydana przed kilku zaledwie tygodniami broszura, omawiająca ten temat, staje się przez swą aktualność niezwykle cenną.

„Nasz stosunek do Państwa" zawiera właściwie programowe przemówienia J. E. Ks. Biskupa Adamskiego, wygłoszone na wielkich zjazdach mężów katolickich diec. katowickiej w lipcu i sierpniu b. r. Ten charakter broszury kryje się w podtytule: „Przyczynki do programu katolickiego na Śląsku". Nie zmniejsza to wszakże wcale znaczenia tej publikacji. Jasna i zrozumiała w swym układzie posiada ona wybitne znamię znajomości omawianego przedmiotu przez Autora, a jako programowa, oddać może zawsze duże usługi kierownikom A. K. i prelegentom stowarzyszeniowym, dając im do ręki pierwszorzędny materjał odczytowy.

Broszura dzieli się na trzy części. W pierwszej, „Przyczynki do programu katolickiego na Śląsku" omówione są zasady, na których oparte są nowe statuty, oraz wskazówki do pracy w myśl hasła A.K.

Częśc druga „K. S. Mężów a Państwo" zawiera omówienie stosunku K. S. M, do Kościoła, Rodziny i Państwa.

W części trzeciej podane są rezolucje ze zjazdu K. S. M.

Omówioną broszurkę dla jej aktualności polecamy. Nabyć można w składnicy D. I. A. K. w Częstochowie.

Ks. Krajewski Ignacy: *Regulamin Parafjalnego Bractwa Różańcowego N. M. P.* Nakł. Zw. Bractw Róż. diec. Płockiej.

Duszpasterze parafjalni napotykają nieraz na znaczne trudności w prowadzeniu bractw róż. z braku odpowiednich wskazówek teoretycznych i praktycznych. To też spodziewać się można, że wydany Regulamin P. B. R. spotyka się z chętnem przyjęciem, tembardziej, że podaje istotnie pożyteczne wiadomości.

Znajdujemy mianowicie w cz. I — sprawy osobowe, w II — sprawy programowe, w III — Sprawy gospodarcze a nadto dodatki, jak: ceremonjały przyjęcia, wykazy nabożeństw, ślubowania, modlitwy i t. p. Na życzenie D. I. A. K. służyć może pomocą w sprawdzeniu Regulaminu.

Wydawca: **Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej.** Redaktor: **Ks. Stanisław Gałązka**

Polskie Zakł. Graf. w Częstochowie, Biegańskiego 10, Tel. 15-93.